

Czwartek, 25 marzec 2021

P9_TA(2021)0113

Sprawozdania dotyczące Kosowa za lata 2019–2020**Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 25 marca 2021 r. w sprawie sprawozdań Komisji dotyczących Kosowa za lata 2019–2020 (2019/2172(INI))**

(2021/C 494/13)

Parlament Europejski,

- uwzględniając układ o stabilizacji i stowarzyszeniu między Unią Europejską i Europejską Wspólnotą Energii Atomowej, z jednej strony, a Kosowem, z drugiej strony, który wszedł w życie dnia 1 kwietnia 2016 r.,
- uwzględniając europejski program reform dla Kosowa, zainicjowany w Prisztinie 11 listopada 2016 r., a także uruchomienie drugiego europejskiego programu reform w październiku 2020 r.,
- uwzględniając umowę ramową z Kosowem w sprawie uczestnictwa w programach unijnych, która obowiązuje od dnia 1 sierpnia 2017 r.,
- uwzględniając konkluzje prezydencji z posiedzenia Rady Europejskiej w Salonikach w dniach 19–20 czerwca 2003 r.,
- uwzględniając deklarację z Sofii przyjętą na szczycie UE–Bałkany Zachodnie w dniu 17 maja 2018 r. oraz program działań priorytetowych z Sofii,
- uwzględniając rezolucję Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 1244 z dnia 10 czerwca 1999 r., opinię doradczą Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości (MTS) z dnia 22 lipca 2010 r. w sprawie kwestii zgodności jednostronnej deklaracji niepodległości Kosowa z prawem międzynarodowym oraz rezolucję Zgromadzenia Ogólnego ONZ nr 64/298 z dnia 9 września 2010 r., w której uznano treść opinii MTS i z zadowoleniem przyjęto gotowość UE do ułatwienia dialogu między Serbią a Kosowem,
- uwzględniając pierwsze porozumienie w sprawie zasad dotyczących normalizacji stosunków między rządami Serbii i Kosowa z dnia 19 kwietnia 2013 r., porozumienia z dnia 25 sierpnia 2015 r. oraz bieżący dialog wspierany przez UE, który ma na celu normalizację stosunków,
- uwzględniając decyzję Rady (WPZiB) 2020/792 z dnia 11 czerwca 2020 r. zmieniającą wspólne działanie 2008/124/WPZiB w sprawie misji Unii Europejskiej w zakresie praworządności w Kosowie (EULEX KOSOWO) oraz wydłużającą czas trwania misji do 14 czerwca 2021 r.,
- uwzględniając sprawozdania Sekretarza Generalnego ONZ w sprawie działań Misji Tymczasowej Administracji Organizacji Narodów Zjednoczonych w Kosowie (UNMIK), w tym ostatnie sprawozdanie z dnia 31 marca 2020 r., a także sprawozdanie z dnia 7 lutego 2018 r. w sprawie działań Kosovo Force (KFOR),
- uwzględniając proces berliński zapoczątkowany w dniu 28 sierpnia 2014 r.,
- uwzględniając wspólne oświadczenie współprzewodniczących Parlamentarnego Komitetu Stabilizacji i Stowarzyszenia UE–Kosowo przyjęte w następstwie szóstego posiedzenia komitetu, które odbyło się w Strasburgu dnia 14 lutego 2019 r.,
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 5 lutego 2020 r. pt. „Usprawnienie procesu akcesyjnego – wiarygodna perspektywa członkostwa w UE dla państw regionu Bałkanów Zachodnich” (COM(2020)0057),
- uwzględniając konkluzje Rady z dnia 5 czerwca 2020 r. w sprawie zacieśnienia współpracy z partnerami z Bałkanów Zachodnich w dziedzinie migracji i bezpieczeństwa,
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 29 maja 2019 r. pt. „Komunikat w sprawie polityki rozszerzenia UE w 2019 r.” (COM(2019)0260), któremu towarzyszy dokument roboczy służb Komisji pt. „Sprawozdanie za rok 2019 dotyczące Kosowa” (SWD(2019)0216),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 6 października 2020 r. pt. „Komunikat w sprawie polityki rozszerzenia UE w 2020 r.” (COM(2020)0660), któremu towarzyszy dokument roboczy służb Komisji pt. „Sprawozdanie za rok 2020 dotyczące Kosowa” (SWD(2020)0356),

Czwartek, 25 marzec 2021

- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 6 października 2020 r. pt. „Plan gospodarczo inwestycyjny dla Bałkanów Zachodnich” (COM(2020)0641) oraz dokument roboczy służb Komisji z dnia 6 października 2020 r. pt. „Wytyczne wdrażania strategii ekologicznej dla Bałkanów Zachodnich” (SWD(2020)0223),
 - uwzględniając wspólny komunikat Komisji i Wysokiego Przedstawiciela Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki z dnia 8 kwietnia 2020 r. pt. „Komunikat w sprawie światowej reakcji UE na COVID-19” (JOIN(2020)0011), a także komunikat Komisji z dnia 29 kwietnia 2020 r. pt. „Wsparcie dla regionu Bałkanów Zachodnich w zwalczaniu pandemii COVID-19 oraz ożywienie gospodarcze po pandemii” (COM(2020)0315),
 - uwzględniając przeprowadzoną przez Komisję ocenę programu reform gospodarczych Kosowa na lata 2020–2022 z dnia 21 kwietnia 2020 r. (SWD(2020)0065) i wspólne wnioski z dialogu gospodarczo-finansowego między UE a Bałkanami Zachodnimi oraz Turcją, przyjęte przez Radę w dniu 19 maja 2020 r.;
 - uwzględniając sprawozdanie końcowe misji obserwacji wyborów z ramienia UE w sprawie wcześniejszych wyborów parlamentarnych, które odbyły się 6 października 2019 r. w Kosowie,
 - uwzględniając wniosek Komisji dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 4 maja 2016 r. zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 539/2001 wymieniające państwa trzecie, których obywatele muszą posiadać wizy podczas przekraczania granic zewnętrznych, oraz te, których obywatele są zwolnieni z tego wymogu (Kosowo) (COM(2016)0277) oraz swoją rezolucję ustawodawczą z dnia 28 marca 2019 r., w której przyjął swoje stanowisko dotyczące wniosku Komisji w pierwszym czytaniu ⁽¹⁾,
 - uwzględniając swoje poprzednie rezolucje w sprawie tego kraju,
 - uwzględniając swoje Zalecenie z dnia 19 czerwca 2020 r. dla Rady, Komisji i wiceprzewodniczącego Komisji / wysokiego przedstawiciela Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa w sprawie Bałkanów Zachodnich po szczycie w 2020 r. ⁽²⁾,
 - uwzględniając deklarację z Zagrzebia, przyjętą na szczycie UE–Bałkany Zachodnie, który odbył się w trybie wideokonferencji 6 maja 2020 r.,
 - uwzględniając wspólną deklarację ze szczytu Parlamentu Europejskiego i przewodniczących parlamentów krajów Bałkanów Zachodnich, który został zwołany w dniu 28 stycznia 2020 r. przez przewodniczącego Parlamentu Europejskiego i w którym uczestniczyły organy kierownicze parlamentów krajów Bałkanów Zachodnich,
 - uwzględniając szczyt UE–Bałkany Zachodnie, który odbył się 10 listopada 2020 r. w ramach procesu berlińskiego,
 - uwzględniając art. 54 Regulaminu,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Spraw Zagranicznych (A9-0031/2021),
- A. mając na uwadze, że Kosowo, podobnie jak każde państwo aspirujące do członkostwa w UE, należy oceniać na podstawie jego własnych osiągnięć w zakresie spełniania, wdrażania i przestrzegania zestawu kryteriów i wspólnych wartości, a harmonogram i postępy w procesie akcesji zależą od jakości niezbędnych reform i zaangażowania w ich realizację;
- B. mając na uwadze, że Kosowo powinno skupić się na podstawowych reformach, by zająć się strukturalnymi niedociągnięciami w dziedzinie praworządności, praw podstawowych i funkcjonowania instytucji demokratycznych oraz reformą administracji publicznej, jak również rozwojem gospodarczym i konkurencyjnością;
- C. mając na uwadze, że Kosowo nadal boryka się z brakiem stabilności politycznej, szczególnie od wcześniejszych wyborów parlamentarnych, które odbyły się 6 października 2019 r.; mając na uwadze, że w końcowym okresie sprawowania władzy przez rząd Albina Kurtiego wyszły na jaw liczne problemy strukturalne, w tym dotyczące nadmiernej ingerencji podmiotów zewnętrznych w działania rządu i Zgromadzenia Kosowa, niezależności Trybunału Konstytucyjnego oraz braku przejrzystości co do legalności głosowania nad powołaniem rządu;

⁽¹⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2019)0319.

⁽²⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2020)0168.

Czwartek, 25 marzec 2021

- D. mając na uwadze, że ostatnio brakowało koordynacji między podmiotami transatlantyckimi, a nadchodząca administracja USA stworzy nowe możliwości lepszej współpracy;
- E. mając na uwadze, że Kosovo jest jedynym krajem Bałkanów Zachodnich, którego obywatele potrzebują wizy, by podróżować do strefy Schengen, choć wszystkie normy do liberalizacji ruchu wizowego zostały spełnione już w 2018 r.;
- F. mając na uwadze, że szara strefa gospodarki Kosowa utrudnia ogólny rozwój sprawnej gospodarki w kraju;
- G. mając na uwadze, że Kosovo musi zwiększyć wysiłki w walce z korupcją i przestępczością zorganizowaną oraz stworzyć silne, spójne i niezależne instytucje, aby rozwiązać te problemy;
- H. mając na uwadze, że były prezydent Hashim Thaçi złożył rezygnację 5 listopada 2020 r., aby odpowiedzieć na zarzuty dotyczące zbrodni wojennych i zbrodni przeciwko ludzkości przed Wyspecjalizowanymi Izbami Sądowymi ds. Kosowa w Hadze; mając na uwadze, że 30 listopada 2020 r. potwierdzono akt oskarżenia przeciwko Thaçiemu; mając na uwadze, że obowiązki prezydenta Kosowa pełni przewodnicząca Zgromadzenia Narodowego Kosowa Vjosa Osmani;
- I. mając na uwadze, że Kosovo poczyniło postępy w dostosowywaniu swojego prawodawstwa do dorobku prawnego UE, jednak powinno zwiększyć wysiłki i nakłady, by skutecznie wdrażać nowe ustawy i przepisy w sposób bardziej zaangażowany i rzetelny we wszystkich obszarach polityki;
- J. mając na uwadze, że według rządu Kosowa niepodległość Kosowa uznaje 117 państw, w tym 22 z 27 państw członkowskich UE;
- K. mając na uwadze, że pandemia COVID-19 stanowi bezprecedensowe obciążenie dla systemu ochrony zdrowia, gospodarki i systemu ochrony socjalnej Kosowa oraz wyraźnie pokazuje, że UE i Bałkany Zachodnie muszą nadal razem pokonywać wspólne wyzwania;
- L. mając na uwadze, że UE uruchomiła w ramach wsparcia finansowego ponad 3,3 mld EUR dla krajów Bałkanów Zachodnich na przezwyciężenie obecnego kryzysu zdrowotnego i łagodzenie społeczno-gospodarczych skutków pandemii COVID-19 w regionie;
- M. mając na uwadze, że UE jest największym dostawcą pomocy i wsparcia dla Kosowa w łagodzeniu gospodarczych i społecznych skutków pandemii COVID-19; mając na uwadze, że Kosovo otrzymało 5 mln EUR bezpośredniego wsparcia dla sektora zdrowia, 63 mln EUR wsparcia na odbudowę społeczno-gospodarczą, 60 mln EUR w postaci funduszy pomocowych i 100 mln EUR pomocy makrofinansowej;
- N. mając na uwadze, że plan gospodarczo-inwestycyjny na rzecz Bałkanów Zachodnich ułatwi długoterminową odbudowę w następstwie pandemii COVID-19, wspierając rozwój gospodarczy i reformy w regionie;
- O. mając na uwadze, że Kosovo otrzymało z Instrumentu Pomocy Przedakcesyjnej (IPA II) wsparcie na łączną orientacyjną kwotę 602,1 mln EUR w latach 2014–2020, a także mając na uwadze potrzebę dalszej poprawy zdolności absorpcyjnej Kosowa w tym zakresie;
- P. mając na uwadze, że zaangażowanie UE na Bałkanach Zachodnich przewyższa zaangażowanie każdego innego partnera i świadczy o wzajemnym zobowiązaniu strategicznym;

Zaangażowanie w proces rozszerzenia

1. z zadowoleniem przyjmuje stałe i zdecydowane zaangażowanie Kosowa w postępy na drodze do Unii Europejskiej i przyspieszenie reform, jak również stanowcze poparcie integracji europejskiej wśród ludności Kosowa oraz jej europejskiej tożsamości;
2. wyraża ubolewanie z powodu ograniczonych postępów we wdrażaniu pierwszego europejskiego programu reform, uznając jednocześnie zaangażowanie rządu w szeroko zakrojony proces reform przewidziany w drugim europejskim programie reform; wzywa władze Kosowa do przyjęcia na siebie odpowiedzialności za ten proces, wykazania się bardziej stanowczą wolą polityczną i poprawy możliwości administracyjnych, tak by usprawnić wdrażanie reform związanych z UE;
3. wyraża zaniepokojenie w związku z likwidacją Ministerstwa Integracji Europejskiej i wzywa rząd Kosowa do pełnej i właściwej integracji dawnych struktur ministerstwa zgodnie z przyjętym niedawno rozporządzeniem w sprawie struktury organizacyjnej Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, oraz do dopilnowania, by nowa struktura otrzymała odpowiedni poziom uprawnień i odpowiedzialności zapewniający właściwą koordynację procesu integracji;

Czwartek, 25 marzec 2021

4. z zadowoleniem przyjmuje spokojny i uporządkowany przebieg przedterminowych wyborów parlamentarnych 6 października 2019 r. i 14 lutego 2021 r., wyraża jednak zaniepokojenie brakiem konkurencji, wolności wyboru i wolności wypowiedzi wśród społeczności Serbów kosowskich, a także problemami związanymi z głosami spoza Kosowa; podkreśla znaczenie zajęcia się wszystkimi niedociągnięciami wykazanymi przez misję obserwacji wyborów z ramienia UE oraz jej zaleceniami; oczekuje od wszystkich sił politycznych poszanowania kultury demokratycznej i woli kosowskich obywateli podczas tworzenia nowego rządu i wyboru nowego prezydenta;
5. ubolewa, że Kosowo nadal zмага się z niestabilnością polityczną po wyborach i w związku z tym wzywa wszystkie siły polityczne w Kosowie do zreformowania systemu politycznego poprzez zmiany konstytucyjne w celu zwiększenia pewności prawa i usprawnienia procesu tworzenia nowych rządów;
6. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że w swoim sprawozdaniu za rok 2020 dotyczącym Kosowa Komisja potwierdziła ocenę zdolności Kosowa do korzystania ze zliberalizowanego systemu wizowego, i wzywa Radę do pilnego przyjęcia systemu bezwizowego dla obywateli Kosowa; przypomina w związku z tym, że Kosowo nadal spełnia wszystkie normy określone w planie działania dotyczącym liberalizacji reżimu wizowego, co Komisja konsekwentnie potwierdza od lipca 2018 r.;
7. ubolewa, że w 2020 r. Radzie wciąż nie udało się przyjąć systemu bezwizowego dla obywateli Kosowa; jest zdania, że liberalizacja reżimu wizowego zwiększy stabilność i zbliży Kosowo do UE, ułatwiając podróżowanie i prowadzenie działalności gospodarczej; zauważa, że izolacja obywateli Kosowa ma wpływ na realizację programów UE oraz że brak decyzji Rady odbiera obywatelom Kosowa pilnie potrzebne możliwości, osłabiając wiarygodność UE, co może mieć wpływ na dialog między Belgradem a Prisztiną;
8. wzywa państwa członkowskie UE do podtrzymywania zobowiązania do rozszerzenia i do pójścia drogą skuteczniejszej polityki informowania obywateli UE na temat rozszerzenia; wzywa Komisję i Biuro UE w Kosowie do wzmożenia starań na rzecz promowania roli bliższego partnerstwa między UE a Kosowem, wymogów w tym zakresie oraz wynikających z niego korzyści;
9. z zadowoleniem przyjmuje decyzję rządu Kosowa, by znieść cła na import z Serbii oraz Bośni i Hercegowiny, co pozwoliło na wznowienie dialogu wspieranego przez UE;
10. przyjmuje do wiadomości podpisanie 4 września 2020 r. w Waszyngtonie porozumienia w sprawie normalizacji stosunków gospodarczych między Kosowem a Serbią; wyraża jednak ubolewanie z powodu postanowień zawartych w tekście tego porozumienia, które zobowiązują Kosowo do odstąpienia od ubiegania się o członkostwo w organizacjach międzynarodowych; z zadowoleniem przyjmuje ponowne zaangażowanie Stanów Zjednoczonych i podkreśla potrzebę wzmocnienia przez UE i Stany Zjednoczone partnerstwa i koordynacji na Bałkanach Zachodnich; podkreśla, że współpraca transatlantycka jest istotnym czynnikiem stabilności w regionie, i podkreśla wiodącą rolę UE jako mediatora w procesie normalizacji stosunków między Kosowem a Serbią;
11. ubolewa z powodu otwarcia w Jerozolimie ambasady Kosowa w Izraelu, które jest sprzeczne ze stanowiskiem Unii Europejskiej w sprawie dwupaństwowego rozwiązania sporu izraelsko-palestyńskiego;
12. uznaje ważny wkład międzynarodowych sił pokojowych KFOR i państw uczestniczących w utrzymanie bezpiecznego i zabezpieczonego środowiska oraz swobody przemieszczania się wszystkich obywateli Kosowa, a także w ułatwianie euroatlantyckiej integracji Bałkanów Zachodnich;
13. apeluje o stworzenie nowych możliwości dialogu politycznego i strategicznego na wysokim szczeblu z krajami Bałkanów Zachodnich przez regularne szczyty UE–Bałkany Zachodnie oraz wzmożone kontakty ministerialne; apeluje o czynne zaangażowanie i odpowiednie włączenie krajów Bałkanów Zachodnich do konferencji w sprawie przyszłości Europy;

Demokracja i praworządność

14. z zadowoleniem przyjmuje postępy w dostosowywaniu ram prawnych w zakresie praworządności, w tym ustawę o odpowiedzialności dyscyplinarnej sędziów i prokuratorów oraz ustawę o mediacji, a także wprowadzenie elektronicznego systemu zarządzania sprawami i centralnego rejestru karnego; ubolewa jednak nad niskim poziomem wdrożenia;
15. wzywa władze Kosowa do zwiększenia wysiłków w egzekwowanie tych ustaw z korzyścią dla obywateli, a także do zapewnienia lepszej koordynacji różnych programów w zakresie praworządności wspieranych przez różnych darczyńców, w tym opracowania ogólnego przeglądu i późniejszej strategii dla całego sektora praworządności;

Czwartek, 25 marzec 2021

16. podkreśla potrzebę zintensyfikowania walki z korupcją i wyraża poważne zaniepokojenie likwidacją specjalnej grupy zadaniowej ds. walki z korupcją w kosowskiej policji; podkreśla, że skuteczna walka z korupcją wymaga silnej woli politycznej i wzywa władze Kosowa do wykazania się determinacją w zwalczaniu korupcji na wszystkich szczeblach;
17. wzywa rząd do utworzenia i utrzymania silnych i zaangażowanych podmiotów, które będą zwalczać przestępczość zorganizowaną i korupcję, oraz wzywa do zaprzestania wszelkich zmian w organach ścigania i instytucjach antykorupcyjnych, podyktowanych interesami politycznymi partii;
18. wzywa władze Kosowa do sprawniejszego wdrażania środków regulacyjnych związanych z zamrażaniem, konfiskatą i odzyskiwaniem mienia oraz odnoszących się do ostatecznego skazania winnych w sprawach o korupcję na wysokim szczeblu, w sprawach dotyczących zorganizowanej przestępczości finansowej, prania pieniędzy i finansowania działalności terrorystycznej, w tym środków zawieszających dla urzędników publicznych oskarżonych o takie przestępstwa, oraz do zapewnienia braku ingerencji w działania operacyjne organów ścigania i prokuratury;
19. jest zaniepokojony, że mimo odpowiednich ram normatywnych wymiar sprawiedliwości Kosowa jest nadal osłabiany przez niedociągnięcia w zakresie rozliczalności, problemy z przejrzystością oraz naciski polityczne; ubolewa z powodu braku wymiernych rezultatów w walce z przestępczością zorganizowaną i oczekuje większych postępów w zapewnianiu lepszych wyników w dochodzeniach dotyczących korupcji na wysokim szczeblu i spraw związanych z przestępczością zorganizowaną oraz w ich ściganiu, w tym spraw związanych z handlem ludźmi i narkotykami oraz cyberprzestępczością;
20. wyraża zadowolenie z przyjęcia przez Radę Sądowniczą Kosowa środków, które mają pomóc w ograniczeniu zewnętrznych i nieuprawnionych nacisków na postępowanie przed sądem; z zadowoleniem przyjmuje również wzrost liczby opublikowanych prawomocnych wyroków sądowych; uważa, że niezbędne są dalsze środki, by zadbać o większą niezależność i odpolitycznienie wymiaru sprawiedliwości oraz powstrzymać nieuprawnione naciski w głośnych sprawach;
21. wzywa władze Kosowa do zapewnienia, by sprawozdania finansowe i kontrolne dotyczące finansowania partii politycznych były stale dostępne, a w stosownych przypadkach były nakładane sankcje; zauważa również potrzebę poprawy nadzoru finansowego i rozliczalności przedsiębiorstw publicznych; z zadowoleniem przyjmuje zatem projekt nowej ustawy o finansowaniu partii politycznych i zachęca Zgromadzenie Kosowa do przyjęcia ram prawnych regulujących finansowanie partii politycznych zgodnie z zaleceniami Komisji Weneckiej;
22. ponownie podkreśla, że wybór i mianowania na stanowiska decyzyjne wysokiego szczebla w służbie cywilnej i spółkach skarbu państwa wciąż budzą poważne zaniepokojenie, i zauważa, że nominacje na takie stanowiska powinny odbywać się na podstawie uczciwej i konkurencyjnej procedury opartej na kompetencjach; uznaje wysiłki rządu Kosowa polegające na podpisaniu protokołów ustaleń ze Zjednoczonym Królestwem w celu nadzorowania tego procesu; ponawia apel o postępy w przeprowadzeniu reformy administracji publicznej oraz wyraźne zaangażowanie polityczne w tę reformę, w tym przez szybsze wdrażanie odpowiednich przepisów;
23. z zadowoleniem przyjmuje usprawnienie organizacji pracy Zgromadzenia Kosowa i organizację posiedzeń plenarnych w oparciu o jego regulamin; ubolewa jednak nad częstym brakiem kworum oraz ciągłymi zatorami w pracach parlamentarnych, co było szczególnie szkodliwe podczas przyjmowania pakietu pomocy w związku z pandemią;
24. ubolewa, że Zgromadzenie Kosowa nie było w stanie za pierwszym razem uchwalić drugiego pakietu środków na rzecz odbudowy gospodarczej, podkreśla znaczenie stabilności politycznej oraz wzywa Zgromadzenie i rząd do konstruktywnej współpracy i do przestrzegania najlepszych praktyk parlamentarnych;
25. pochwała wysiłki Kosowa podejmowane w walce z radykalizacją, terroryzmem i brutalnym ekstremizmem, w tym poprzez powstrzymanie ucieczki zagranicznych bojowników; podkreśla, że potrzebne są dodatkowe działania w zakresie zwalczania finansowania terroryzmu, a także na rzecz resocjalizacji i reintegracji zagranicznych bojowników;
26. wzywa do aktywnej współpracy regionalnej oraz lepszej koordynacji i wymiany informacji między służbami bezpieczeństwa Republiki Kosowa a służbami UE i jej państw członkowskich w zakresie przeciwdziałania potencjalnej działalności terrorystycznej; wzywa władze Kosowa do zajęcia się problemem radykalizacji postaw w internecie i wpływami ekstremistów zewnętrznych oraz apeluje do Komisji i państw członkowskich o wspieranie Kosowa w tym ważnym przedsięwzięciu;
27. jest zaniepokojony działaniami państw trzecich na rzecz wspierania radykalizacji, zwłaszcza młodych ludzi, często przez finansowanie lub zapewnienie znacznych zasobów placówkom edukacyjnym w Kosowie, co może sprzyjać radykalizacji, a także jest zaniepokojony, że obecna sytuacja związana z pandemią COVID-19 może mieć negatywny wpływ na wysiłki zmierzające do deradykalizacji, biorąc pod uwagę pogarszającą się sytuację gospodarczą;

Czwartek, 25 marzec 2021

28. z zadowoleniem przyjmuje zawarcie porozumienia roboczego między kosowską policją a Europolem, które będzie stanowić podstawę wzmocnionej współpracy w zwalczaniu terroryzmu i ekstremizmu, a także międzynarodowej przestępczości zorganizowanej, i wzywa do jak najszybszego wdrożenia tego porozumienia;
29. zwraca uwagę, że zgodnie z niedawnymi szacunkami obywatele Kosowa posiadają ok. 250 000 sztuk nielegalnej broni; wyraża głębokie zaniepokojenie tą alarmującą sytuacją, która ma negatywny wpływ na bezpieczeństwo publiczne; wzywa władze Kosowa do wzmocnienia wysiłków w celu rozwiązania tego problemu i uruchomienia skutecznego programu konfiskaty lub dobrowolnego przekazania tej broni policji;
30. pochwała wysiłki Kosowa na rzecz ciągłej i konstruktywnej współpracy w dziedzinie migracji oraz stałego ograniczania liczby wniosków o udzielenie azylu i readmisji obywateli Kosowa, a także na rzecz dobrej współpracy władz Kosowa w zakresie readmisji;
31. pozytywnie odnosi się do przyjęcia rozporządzenia w sprawie integracji cudzoziemców i wzywa do jego pełnego wdrożenia; podkreśla, że konieczne są dalsze działania w celu zapewnienia organom administracyjnym i organom ścigania wystarczających zdolności, by pokonać wyzwania w obszarze migracji, takie jak przemyt migrantów;
32. ponownie podkreśla swoje pełne poparcie dla prac Wyspecjalizowanych Izb Sądowych ds. Kosowa i wyspecjalizowanej prokuratury, które stanowią ważny dowód zaangażowania Kosowa na rzecz praworządności i których praca leży też w interesie Kosowa; podkreśla znaczenie faktu, że wyspecjalizowane izby sądowe są w stanie w sposób niezawisły kontynuować swoją pracę bez nacisków zewnętrznych; z zadowoleniem przyjmuje przedłużenie mandatu Wyspecjalizowanych Izb Sądowych ds. Kosowa i ich pracę w Hadze;
33. z zadowoleniem przyjmuje przedłużenie mandatu misji EULEX i zwraca się do władz Kosowa o pełną współpracę w dobrej wierze z misją EULEX oraz wyspecjalizowanymi izbami sądowymi i wyspecjalizowaną prokuraturą; ubolewa nad próbami podważenia mandatu misji EULEX; ponownie wzywa EULEX do zwiększenia skuteczności i przestrzegania najwyższych standardów przejrzystości i stosowania podejścia zerowej tolerancji dla korupcji;
34. wyraża zadowolenie z przyjęcia ustawy o dostępie do dokumentów publicznych; zaleca dalsze wysiłki na rzecz zwiększenia przejrzystości i lepszego monitorowania wydatków publicznych, w tym przez udoskonalenie systemu zamówień publicznych;
35. z zadowoleniem przyjmuje działania podjęte w celu budowania potencjału w zakresie cyberbezpieczeństwa, w szczególności przez przyjęcie pierwszej krajowej strategii w zakresie cyberbezpieczeństwa; uważa, że utrzymanie tego tempa ma kluczowe znaczenie, aby umożliwić pełne egzekwowanie inicjatyw ustawodawczych w tej dziedzinie i zaradzić niedoborowi wykwalifikowanych specjalistów w dziedzinie ICT i cyberbezpieczeństwa;

Poszanowanie podstawowych wolności i praw człowieka

36. zauważa, że ramy prawne i instytucjonalne Kosowa zasadniczo gwarantują ochronę praw człowieka, praw mniejszości i praw podstawowych; podkreśla utrzymujące się wyzwania w ich wdrażaniu, w szczególności w odniesieniu do praw językowych, w tym wielojęzycznych transmisji, których brak wpływa na dostęp mniejszości do informacji i jest szczególnie szkodliwy podczas pandemii COVID-19;
37. apeluje do władz Kosowa o zapewnienie równej i niedyskryminującej edukacji państwowej w językach mniejszości, zapewnienie dostępu do dokumentów urzędowych we wszystkich językach urzędowych w całym Kosowie, a także o zagwarantowanie równych szans, odpowiedniej reprezentacji w życiu politycznym oraz dostępu do administracji publicznej i wymiaru sprawiedliwości;
38. wzywa do większej ochrony i integracji osób należących do mniejszości, w tym Romów, Aszkali, Egipcjan, Serbów, Bośniaków, Turków i Gorańców, jak również osób z niepełnosprawnościami i przesiedleńców, przez zapewnienie im odpowiedniej opieki zdrowotnej i ochrony socjalnej, w szczególności podczas pandemii COVID-19 i w świetle jej skutków społeczno-gospodarczych;
39. wzywa do większych wysiłków w walce z dyskryminacją i antycyganizmem; jest szczególnie zaniepokojony społeczną dyskryminacją społeczności Romów, Aszkali i Egipcjan, wykluczeniem ich z podejmowania decyzji politycznych i społecznych oraz faktem, że wciąż nie mają one zasobów ani dostępu do możliwości zatrudnienia, wymiaru sprawiedliwości, usług publicznych, mieszkań, opieki zdrowotnej, kanalizacji i bieżącej wody;
40. zauważa z ubolewaniem, że petycja złożona przez prawie 500 osób, które historycznie identyfikują się jako Bułgarzy, zarejestrowana na forum Zgromadzenia Kosowa w maju 2018 r., wciąż nie została rozpatrzone; podkreśla konieczność dodania kategorii „bułgarskiej” do drugiego krajowego spisu powszechnego w Kosowie, zaplanowanego na 2021 r.;

Czwartek, 25 marzec 2021

41. zauważa, że nadawcy publiczni nie mają zapewnionej finansowej i dziennikarskiej swobody; podkreśla potrzebę zagwarantowania przejrzystości mediów, w tym w zakresie własności, oraz niezależności mediów, tak aby były one wolne od wszelkich wpływów politycznych; wzywa do szybkiego mianowania szefa agencji ds. informacji i ochrony prywatności;
42. podkreśla, że należy zintensyfikować walkę z groźbami wobec dziennikarzy i atakami na nich oraz położyć kres bezkarności za te czyny; uznaje, że pomimo tych wyzwań wolność słowa jest zapisana w konstytucji Kosowa, a środowisko medialne jest pluralistyczne i aktywne;
43. zachęca do ustanowienia wielonarodowego i wielojęzycznego nadawcy publicznego, który zjednoczy społeczności i będzie promował pokój oraz pojednanie między państwami Europy Południowo-Wschodniej, na wzór ARTE;
44. wyraża ubolewanie z powodu rosnącej liczby SLAPP (strategicznych powództw zmierzających do stłumienia debaty publicznej) wykorzystywanych do groźenia dziennikarzom i osobom fizycznym oraz wytaczania im procesów w celu uciszenia ich i uniemożliwienia debaty publicznej;
45. pochwała przyjęcie ustawy o ochronie sygnalistów i zachęca do przyjęcia wszystkich niezbędnych dodatkowych przepisów wykonawczych w celu jej skutecznego i efektywnego wdrożenia; w związku z tym wzywa do szybkiego mianowania komisarza agencji ds. informacji i ochrony prywatności;
46. jest zaniepokojony kampaniami dezinformacyjnymi mającymi na celu delegitimizację państwowości Kosowa; wzywa do wzmocnienia współpracy europejskiej z Kosowem w zakresie zajmowania się dezinformacją i zagrożeniami hybrydowymi, które mają podważyć europejską perspektywę regionu, a także do zwalczania regionalnych kampanii dezinformacyjnych, w tym przez bardziej strategiczne podkreślanie znaczenia UE dla obywateli w regionie;
47. przypomina o silnym powiązaniu między słabościami w zakresie wolności mediów a możliwością manipulowania faktami i rozpowszechniania dezinformacji przez podmioty lokalne i zagraniczne; apeluje do Komisji i ESDZ o ścisłą współpracę w odniesieniu do tych powiązań i pokrywających się ze sobą wyzwań, a także o utworzenie zajmującego się Bałkanami centrum doskonałości ds. dezinformacji;
48. z zadowoleniem przyjmuje jednomyślną decyzję Zgromadzenia Republiki Kosowa z dnia 25 września 2020 r., by bezpośrednio stosować Konwencję Rady Europy o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej (konwencję stambulską); oczekuje, że rząd Kosowa szybko podejmie kroki w celu wdrożenia treści konwencji i zapewni zasoby oraz infrastrukturę w zakresie niezbędnym do osiągnięcia tego celu;
49. Wyraża zadowolenie z przyjęcia kosowskiego programu na rzecz równości płci, a także z pracy frakcji kobiet w Zgromadzeniu Kosowa; wzywa władze Kosowa do podjęcia większych wysiłków, by propagować równouprawnienie płci oraz wzmacniać pozycję ekonomiczną kobiet, w tym przez priorytetowe traktowanie uwzględniania aspektu płci w głównym nurcie politycznym oraz nasiloną współpracę ze społeczeństwem obywatelskim, w tym z organizacjami kobiecymi, jak również przez stworzenie odpowiednich warunków, które przełożą się na lepszą reprezentację kobiet na stanowiskach kierowniczych, oraz przez dopilnowanie, by podręczniki szkolne nie utrwały stereotypów i dyskryminacji; w związku z tym apeluje o udział kobiet w zespole negocjacyjnym odpowiedzialnym za dialog między Belgradem a Prisztiną; domaga się również, aby strona UE poparła to przedsięwzięcie i te wysiłki poprzez stosowanie się do wyżej wymienionych zaleceń;
50. jest zaniepokojony wskaźnikiem bierności zawodowej kobiet, w tym z powodu ciągłej dyskryminacji ze względu na płeć na rynku pracy, i wzywa władze Kosowa do zwiększenia udziału kobiet w rynku pracy; wzywa Kosowo do dostosowania nowego prawa pracy tak, aby regulowało ono również urlop w celu uniknięcia dyskryminacji ze względu na płeć w prawach związanych z urlopem macierzyńskim, ojcowskim i rodzicielskim;
51. ponownie podkreśla swoje zaniepokojenie skalą przemocy domowej i ze względu na płeć; z zadowoleniem przyjmuje w związku z tym nowelizację kodeksu karnego, a także ulepszenia odnotowane w sprawozdaniu EULEX w niektórych aspektach postępowania policji w Kosowie w sprawach dotyczących przemocy seksualnej; zwraca jednakże uwagę na fakt, że brak ścigania i surowych kar, bezkarność sprawców, niewystarczające systemy śledzenia i bazy danych dotyczące spraw, brak odpowiednich zasobów i usług dla ofiar (schroniska, ośrodki badań medycznych, wsparcie po traumatycznych przeżyciach, poradnictwo), zaległe szkolenia i zinstytucjonalizowane protokoły postępowania dla całego systemu wymiaru sprawiedliwości są wciąż problemem;

Czwartek, 25 marzec 2021

52. podkreśla fakt, że pandemia COVID-19 wywiera szkodliwy wpływ na kobiety i mniejszości poprzez pogłębianie nierówności i zaostrzenie istniejących problemów, w tym nasilającą się przemoc domową, i wzywa rząd oraz władze Kosowa do uwzględnienia tych kwestii w reakcjach na pandemię;

53. pochwała przyjęcie ustawy o ochronie dzieci jako znaczący krok w odniesieniu do ochrony praw dzieci w Kosowie; podkreśla znaczenie walki z przemocą wobec dzieci; podkreśla, że do jej skutecznego wdrożenia potrzebne są odpowiednie zasoby finansowe i ludzkie; zwraca uwagę na szczególną potrzebę zajęcia się wciąż występującym problemem małżeństw dzieci i przymusowych małżeństw, zwłaszcza w społecznościach romskich, aszkalskich i egipskich, przez wprowadzenie wieku uprawniającego do zawarcia małżeństwa oraz zapewnienie odpowiednich działań organów ścigania i organów wymiaru sprawiedliwości i zgłaszanie tym organom przypadków takich małżeństw;

54. z zadowoleniem przyjmuje postępy w zakresie ochrony praw osób LGBTI na poziomie stanowienia prawa i na poziomie politycznym; dostrzega jednak potrzebę pełnego wdrożenia obecnych ram dotyczących zwalczania dyskryminacji i wzywa do przeprowadzenia prawidłowego dochodzenia w sprawach przestępstw z nienawiści wobec osób LGBTI; wzywa rząd do uwzględnienia związków partnerskich osób tej samej płci w projekcie kodeksu cywilnego, co gwarantuje konstytucja tego kraju;

55. pochwała nieustające wysiłki władz Kosowa, aby zwiększyć zdolność społeczeństwa obywatelskiego do wnoszenia znaczącego wkładu w tworzenie polityki; wzywa do dalszego usprawniania współpracy między rządem a społeczeństwem obywatelskim oraz do zwiększonego udziału społeczeństwa obywatelskiego w kształtowaniu polityki; przypomina, że należy zwiększyć rozliczalność i przejrzystość publicznego finansowania społeczeństwa obywatelskiego;

56. wyraża zaniepokojenie brakiem koordynacji między międzynarodowymi darczyńcami, o czym informuje kilka organizacji działających w tym kraju; wzywa rząd Kosowa, aby podjął działania na rzecz unikania powielania wysiłków i niepotrzebnego nakładania się działań, a także na rzecz skuteczniejszego zarządzania relacjami z międzynarodowymi darczyńcami;

57. pochwała pracę ustępującego Rzecznika Praw Obywatelskich na rzecz propagowania kultury praw człowieka i wyraża zadowolenie z faktu, że władze Kosowa wdrażają coraz większą liczbę jego zaleceń, co skutecznie przyczynia się m.in. do zapobiegania torturom i innemu okrutnemu, niehumanitarnemu i poniżającemu traktowaniu;

Pojednanie i stosunki dobrosąsiedzkie

58. z zadowoleniem przyjmuje wysiłki podejmowane przez władze Kosowa, aby utrzymać konstruktywne stosunki sąsiedzkie w całym regionie oraz proaktywnie dostosowywać się do wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa UE (WPZiB); z zadowoleniem przyjmuje zaangażowanie Kosowa w inicjatywy regionalne oraz wzywa do wdrażania zobowiązań wynikających z różnych ramy regionalnych, które przyczyniają się do rozwoju wspólnego rynku regionalnego;

59. podkreśla, że normalizacja stosunków między Serbią a Kosowem jest priorytetem i warunkiem wstępnym przystąpienia obu krajów do UE i że ma ona również zasadnicze znaczenie dla zapewnienia stabilności i dobrobytu w całym regionie; uznaje zwiększone zaangażowanie obu stron w dialog wspierany przez UE i wzywa do aktywnego i konstruktywnego zaangażowania we wspierany przez UE dialog prowadzony przez specjalnego przedstawiciela UE na rzecz kompleksowego, trwałego i prawnie wiążącego porozumienia zgodnego z postanowieniami prawa międzynarodowego;

60. ponownie wzywa do pełnego wdrożenia, w dobrej wierze i bez zbędnej zwłoki, wszelkich osiągniętych porozumień, w tym do bezwzględnego utworzenia stowarzyszenia/wspólnoty gmin zamieszkiwanych w większości przez Serbów; wzywa ESDZ do ustanowienia mechanizmu monitorowania i weryfikacji wdrożenia wszystkich dotychczas wypracowanych porozumień oraz do okresowego składania Parlamentowi Europejskiemu sprawozdań na temat bieżącej sytuacji; ponownie wyraża w związku z tym pełne poparcie dla Mirosława Lajčaka, specjalnego przedstawiciela Unii Europejskiej ds. dialogu między Belgradem a Prisztiną;

61. wzywa rządy Serbii i Kosowa do powstrzymania się od wszelkich działań, które mogłyby podważyć zaufanie między stronami i zagrozić konstruktywnej kontynuacji dialogu; ponownie podkreśla znaczenie wieloetnicznego charakteru zarówno Kosowa, jak i Serbii, oraz zaznacza, że w tym regionie nie powinno się dążyć do tworzenia jednolitych etnicznie państw;

Czwartek, 25 marzec 2021

62. wzywa Kosowo do rozwiązania bieżących problemów wewnętrznych związanych z jego podejściem do dialogu, utworzenia specjalnego zespołu negocjacyjnego, a także wspólnej platformy negocjacyjnej oraz dialogu między rządzącą koalicją a partiami opozycyjnymi; podkreśla, że dialog między Belgradem a Prisztiną musi być prowadzony w sposób otwarty i przejrzysty, a odpowiedzialni za niego urzędnicy powinni regularnie konsultować się ze Zgromadzeniem Kosowa w sprawie jego postępów; zachęca rząd do lepszego informowania obywateli Kosowa o wynikach tego dialogu;
63. odnotowuje, że pięć państw członkowskich UE wciąż jeszcze nie uznało Kosowa, i ponownie podkreśla swoje wezwania do tych państw, by uznały ten kraj i potwierdziły wiarygodne europejskie zaangażowanie w proces rozszerzenia; podkreśla, że niepodległość Kosowa jest nieodwracalna i że uznanie Kosowa byłoby korzystne dla normalizacji stosunków między Kosowem a Serbią, wzmocniłoby i skonsolidowało stabilność regionu oraz ułatwiłoby integrację obu państw z UE;
64. z zadowoleniem przyjmuje niedawne uznanie niepodległości Kosowa przez Izrael w ramach porozumień podpisanych w Waszyngtonie, ale potępia kampanię Serbii na rzecz nieuznawania statusu Kosowa, w wyniku której kilka krajów wycofało się z uznania statusu Kosowa;
65. pochwała dobrą współpracę regionalną między Kosowem a Serbią w walce z rozprzestrzenianiem się pandemii COVID-19, w tym współpracę burmistrzów Północnej Mitrowicy i Południowej Mitrowicy i kontakty ministrów zdrowia;
66. wyraża ubolewanie, że pomimo ukończenia prac renowacyjnych ruch na moście w Mitrowicy nie został jeszcze w pełni przywrócony; wzywa władze Serbii i Kosowa do promowania kontaktów międzyludzkich między społecznościami lokalnymi w celu pogłębienia dialogu, w tym również na szczeblu pozarządowym; wzywa Komisję, ESDZ i Radę do wspierania premiera i jego zespołu w wewnętrznym dialogu pojednawczym z Serbami kosowskimi, który zapewni konkretne gwarancje bezpieczeństwa i możliwości integracji społeczno-gospodarczej;
67. zauważa, że ruch bezwizowy między Bośnią i Hercegowiną a Kosowem jest niezbędnym warunkiem wstępnym rozszerzenia współpracy regionalnej;
68. z zadowoleniem przyjmuje wysiłki Komisji na rzecz bardziej strategicznego inwestowania na Bałkanach Zachodnich w ramach specjalnego planu gospodarczo-inwestycyjnego; dostrzega znaczenie planu gospodarczo-inwestycyjnego we wspieraniu trwałej łączności, kapitału ludzkiego, konkurencyjności i wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu, a także we wzmacnianiu współpracy regionalnej i transgranicznej; podkreśla, że wszelkie inwestycje powinny być zgodne z celami porozumienia paryskiego oraz celami UE dotyczącymi dekarbonizacji;
69. ponownie wyraża poparcie dla inicjatywy w sprawie utworzenia komisji regionalnej na potrzeby ustalenia faktów dotyczących zbrodni wojennych i innych poważnych przypadków łamania praw człowieka popełnionych w byłej Jugosławii; podkreśla znaczenie prac wykonanych przez regionalne biuro ds. współpracy na rzecz młodzieży i z zadowoleniem przyjmuje aktywny udział Kosowa; przypomina o konieczności dotarcia do młodych ludzi z gmin na północy i włączenia ich w struktury społeczno-gospodarcze kraju;
70. wzywa do zwiększenia wysiłków w rozpatrywaniu wniosków rodzin osób zaginionych, do otwierania wszystkich archiwów z czasów wojny i do ujawnienia informacji o osobach, które wciąż znajdują się na liście zaginionych po wojnie w Kosowie w latach 1998–1999; nalega na wdrażanie strategii Rady Prokuratorskiej Kosowa dotyczącej zbrodni wojennych, które wciąż jest poważnie utrudnione ze względu na kwestie polityczne, brak zasobów oraz brak współpracy międzynarodowej i regionalnej;
71. podkreśla znaczenie informacji o lokalizacji grobów oraz dochodzeń i wydawania orzeczeń dotyczących wszystkich zbrodni wojennych, aby zapewnić ofiarom sprawiedliwość; wzywa Serbię do zbadania szczątków trzech ciał, które do tej pory ekshumowano podczas przeszukań w masowym grobie we wsi Kiževak w gminie Raška w pobliżu granicy z Kosowem, odkrytych w listopadzie 2020 r. i uznawanych za szczątki kosowskich Albańczyków;
72. wyraża uznanie dla Kosowa za pokojowe współistnienie wspólnot religijnych i podkreśla znaczenie ciągłej ochrony dziedzictwa kulturowego i praw własności wszystkich wspólnot religijnych; zachęca władze Kosowa do wykorzystywania dziedzictwa kulturowego jako sposobu na zbliżanie różnych społeczności i skuteczniejsze promowanie wieloetnicznego dziedzictwa kulturowego i religijnego tego kraju;
73. jest zaniepokojony rosnącą tendencją do jednojęzyczności i nieznanością różnych języków społeczności Kosowa, zwłaszcza wśród młodych ludzi; podkreśla w związku z tym potrzebę wzajemnego uczenia się języków, tworzenia platform umożliwiających interakcję, dostosowywania systemu edukacji i rozwiązywania problemu niedostatecznej reprezentacji w służbie cywilnej społeczności, które nie stanowią większości;

Czwartek, 25 marzec 2021

74. podkreśla, że długotrwała stabilność i długotrwały dobrobyt Kosowa nadal zależą od rozwoju stosunków między kosowskimi Albańczykami a kosowskimi Serbami oraz że wszystkie siły polityczne są odpowiedzialne za utrzymanie i wspieranie kultury politycznej opartej na tolerancji, włączeniu oraz wzajemnym zrozumieniu i szacunku;

Gospodarka

75. odnotowuje, że stanowcze poparcie polityczne, skuteczne wdrożenie i ściśle monitorowanie są niezbędne, by zwalczać gospodarkę nieformalną w Kosowie, która stanowi poważną barierę w rozwoju sektora prywatnego w tym kraju i wpływa na możliwości tego kraju w świadczeniu dobrej jakości usług użyteczności publicznej;

76. wzywa władze Kosowa i Komisję do dalszego wspierania MŚP w celu rozwijania rentownej gospodarki kosowskiej;

77. podkreśla potrzebę pilnego wdrożenia aktywnej polityki rynku pracy, w tym w zakresie podwyższania kwalifikacji, kształcenia zawodowego i szkolenia w miejscu pracy, by zwiększyć zatrudnienie w grupach znajdujących się w trudnej sytuacji; podkreśla, że należy zreformować system szkolenia i kształcenia, aby sprostać zapotrzebowaniu na pracę i potrzebom rynku oraz apeluje o włączenie osób należących do mniejszości do opracowywania i wdrażania środków w zakresie zatrudnienia; ponownie podkreśla znaczenie tworzenia dalszych możliwości dla młodzieży i kobiet;

78. wyraża poważne zaniepokojenie masową emigracją wysoko wykwalifikowanych pracowników z Kosowa i wzywa do wprowadzenia kompleksowych środków społeczno-gospodarczych w celu rozwiązania problemu spadku demograficznego; wzywa Komisję i kraje Bałkanów Zachodnich do opracowania strategii regionalnej, by zaradzić utrzymującemu się bezrobociu młodzieży poprzez rozwiązanie problemu niedopasowania umiejętności między systemem kształcenia a rynkiem pracy, poprawę jakości nauczania oraz zapewnienie odpowiedniego finansowania aktywnych instrumentów rynku pracy i programów szkoleń zawodowych, a także odpowiednich placówek opieki nad dziećmi i wychowania przedszkolnego;

79. apeluje o znaczną poprawę w dziedzinie kształcenia i jakości kształcenia; apeluje do Kosowa o podjęcie działań na rzecz dalszych postępów w reformie szkół, polegających na zapewnianiu niezbędnych materiałów dydaktycznych i odpowiednich warunków fizycznych dla wszystkich uczniów, w szczególności w odniesieniu do problemów z dostępem do edukacji podczas obecnej pandemii;

80. z zadowoleniem przyjmuje decyzję Kosowa o uczestnictwie w tzw. inicjatywie mini-Schengen jako sposobie na poprawę stosunków dobrosąsiedzkich i stworzenie nowych możliwości dla obywateli i przedsiębiorstw Kosowa;

81. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że Kosowo również odniesie korzyści z jednolitego rynku cyfrowego UE i podkreśla potrzebę inwestowania w cyfryzację jako sposób ulepszania usług dla obywateli, zmniejszania luki cyfrowej i zadbania o równy dostęp do internetu, w tym dla najbardziej zagrożonych grup na obszarach wiejskich; zwraca uwagę na ogromny potencjał cyfryzacji dla rozwoju gospodarki Kosowa;

82. z zadowoleniem przyjmuje wejście w życie nowej umowy w sprawie roamingu regionalnego, podpisanej w kwietniu 2019 r., która jest wyraźnym przykładem tego, w jaki sposób współpraca regionalna może przynieść konkretne korzyści obywatelom i przedsiębiorstwom w regionie;

83. zauważa, że pandemia bardzo obciąża system ochrony zdrowia; wzywa Kosowo do wzmocnienia sektora ochrony zdrowia, by umożliwić wszystkim obywatelom adekwatny dostęp do lekarzy pierwszego kontaktu, w szczególności przez uzależniony od potrzeb system zasiłków socjalnych dla grup najbardziej dotkniętych przez kryzys związany z pandemią COVID-19; zwraca uwagę, że duża liczba pracowników służby zdrowia wyjeżdża z Kosowa, co dodatkowo pogłębia problem braku pracowników służby zdrowia i ma szkodliwy wpływ na system opieki zdrowotnej;

84. zwraca uwagę, że pandemia COVID-19 pogłębiła słabości strukturalne, w szczególności z powodu opóźnienia w przyjęciu ustawy o odbudowie gospodarczej, i wzywa władze Kosowa, aby wdrożyły skuteczne reformy strukturalne w celu złagodzenia skutków pandemii i przyspieszenia odbudowy gospodarki po kryzysie, w tym aby rozwiązać problem braku publicznego ubezpieczenia zdrowotnego, a także problem podziału kompetencji między prezydentem a premierem w zakresie postępowania podczas pandemii, którego przykładem jest ogłoszenie stanu wyjątkowego, aby umożliwić ogólnokrajową izolację;

Czwartek, 25 marzec 2021

85. przypomina, że UE szybko zmobilizowała natychmiastowe wsparcie dla Bałkanów Zachodnich, aby pokonać kryzys zdrowotny wynikający z pandemii COVID-19 i wesprzeć odbudowę społeczno-gospodarczą w regionie; odnotowuje zatwierdzenie pomocy w wysokości ponad 138 mln EUR dla Kosowa w ramach programów IPA 2019 i IPA 2020, z czego 50 mln EUR zostało przeniesionych, aby zaradzić społecznym i gospodarczym skutkom trwającego kryzysu związanego z COVID-19 w perspektywie krótko- i średnioterminowej;

86. podkreśla znaczenie europejskiej solidarności i wzywa Komisję do dalszego wspierania Kosowa i innych państw Bałkanów Zachodnich w ich wysiłkach na rzecz powstrzymania pandemii; wzywa Komisję i Radę do uwzględnienia Kosowa we wspólnych unijnych zamówieniach publicznych na szczepienia oraz do przydzielenia obywatelom wszystkich krajów Bałkanów Zachodnich wystarczającej liczby szczepionek przeciwko COVID-19;

87. wzywa do sprawniejszego poboru dochodów i lepszego nadzoru nad przedsiębiorstwami publicznymi; pochwała początkowe postępy w zmniejszaniu długu podatkowego; podkreśla, że konieczne są dalsze wysiłki w celu zwiększenia dochodów podatkowych przez ograniczanie gospodarki nieformalnej i poprawę skuteczności poboru podatków, co mogłoby zapewnić większe środki na finansowanie priorytetowych obszarów, w tym kształcenia i zdrowia;

Środowisko, energia i transport

88. wzywa władze do zadbania o zgodność ze standardami i celami politycznymi UE w zakresie ochrony klimatu i środowiska zgodnie ze zobowiązaniami w ramach porozumienia paryskiego i strategicznym celem osiągnięcia neutralności energetycznej do 2050 r. stanowiącym część Europejskiego Zielonego Ładu i wzywa Kosowo do wdrożenia Zielonego programu działań dla Bałkanów Zachodnich, który odzwierciedla priorytety Europejskiego Zielonego Ładu;

89. z zadowoleniem przyjmuje wynik szczytu Bałkanów Zachodnich, który odbył się w dniu 10 listopada 2020 r. w Sofii w ramach procesu berlińskiego, i nadal wspiera wszelkie wspólne inicjatywy mające na celu poprawę integracji i stosunków dobrosąsiedzkich w regionie; z zadowoleniem przyjmuje poparcie deklaracji w sprawie zielonego programu działań, który jest zgodny z Europejskim Zielonym Ładem, oraz wyrażoną przez przywódców gotowość do podjęcia środków i dostosowania się do odpowiednich polityk UE wyznaczających cel, jakim jest osiągnięcie neutralności klimatycznej do 2050 r.;

90. jest głęboko zaniepokojony, że niemal cała energia w Kosowie pochodzi z węgla i że jest planowana budowa nowej elektrowni węglowej; wzywa Kosowo do większego zrównoważenia swojego sektora energetycznego przez dywersyfikację źródeł energii, niezwłoczną likwidację wszystkich niezgodnych z przepisami dotacji dla górnictwa węglowego, decentralizację produkcji energii i przejście w kierunku energii odnawialnych;

91. zauważa, że ramy prawne Kosowa należy dostosować do dyrektyw UE w sprawie dużych obiektów energetycznego spalania i emisji przemysłowych; wzywa Kosowo do przeprowadzenia ocen oddziaływania na środowisko w oparciu o międzynarodowe standardy i do przyjęcia niezbędnych środków w celu zachowania i ochrony obszarów wrażliwych pod względem środowiskowym;

92. apeluje do władz Kosowa o wywiązanie się ze zobowiązania do zamknięcia i likwidacji elektrowni Kosowo A; z zadowoleniem przyjmuje gotowość Komisji Europejskiej do udzielenia rządowi Kosowa pomocy w tym procesie, zarówno pod względem finansowym, jak i technicznym;

93. przypomina, że priorytetowe traktowanie i poprawa środków w zakresie efektywności energetycznej, w tym przekształcenie istniejących sieci ciepłowniczych opartych na węglu i produktach ropopochodnych w wysokowydajny system oparty na kogeneracji i odnawialnych źródłach energii, ma kluczowe znaczenie dla osiągnięcia celów klimatycznych; podkreśla znaczenie rozwiązania problemu ubóstwa energetycznego;

94. wyraża poważne zaniepokojenie wciąż wysokim wskaźnikiem przedwczesnych zgonów z uwagi na zanieczyszczenie powietrza wynikające z emisji przekraczających prawnie ustalone pułapy dla dużych obiektów energetycznego spalania; wzywa władze Kosowa, by natychmiast zajęły się problemem zanieczyszczenia powietrza i opracowały wiarygodny plan odchodzenia od stosowania węgla w sposób racjonalny pod względem kosztów; przyjmuje do wiadomości niedawny przegląd strategii dla sektora energetycznego w celu rozwiązania tego problemu i wzywa Kosowo do wdrożenia krajowego planu redukcji emisji;

95. zachęca władze Kosowa do nadania większego priorytetu egzekwowaniu przepisów w zakresie ochrony środowiska i norm różnorodności biologicznej zgodnie z dorobkiem prawnym UE, a także do promowania świadomości i edukacji ekologicznej obywateli Kosowa; zachęca Kosowo do jak najszybszego przyjęcia ustawy o zmianie klimatu i wzywa do bezzwłocznego opracowania i przyjęcia zintegrowanego krajowego planu w dziedzinie energii i klimatu;

Czwartek, 25 marzec 2021

96. wzywa Kosowo do dalszego zwiększania zasięgu zbiórki odpadów, w szczególności przez poprawę segregacji i recyklingu odpadów, do wprowadzenia środków gospodarki o obiegu zamkniętym w celu zmniejszenia ilości odpadów oraz do zajęcia się problemem nielegalnych składowisk i pilnego znalezienia sposobów na unieszkodliwianie odpadów niebezpiecznych;

97. jest zaniepokojony małą ilością dostępnych zasobów wodnych; apeluje do władz Kosowa o przestrzeganie specjalnych stref naturalnych i chronionych przy planowaniu elektrowni wodnych oraz o unikanie stwarzania zagrożenia dla stałego zaopatrzenia w wodę;

98. wzywa do pełnego wdrożenia Traktatu o Wspólnocie Energetycznej, w tym do wdrożenia dorobku prawnego dotyczącego pomocy państwa oraz do pełnego otwarcia krajowego rynku energii elektrycznej, a także do dążenia do integracji rynku w regionie; zachęca do pracy nad połączeniami regionalnymi i zakończeniem tworzenia regionalnego rynku energii;

99. wzywa Kosowo do wdrożenia wiarygodnej i zrównoważonej polityki transportu publicznego i mobilności, by zająć się utrzymującymi się niedociągnięciami infrastrukturalnymi, w tym zapewnieniem regularnych połączeń transportu publicznego do Północnej Mitrowicy i wszystkich większych miast w całym kraju;

100. z zadowoleniem przyjmuje przyjęcie rocznego programu działań IPA 2020 dla Kosowa o łącznej wartości 90 mln EUR i nalega, aby fundusze w ramach IPA były wykorzystywane między innymi do promowania zielonego programu działań przez wzmacnianie ochrony środowiska, przyczynianie się do łagodzenia zmiany klimatu i zwiększania odporności na zmianę klimatu oraz przyspieszanie przejścia na gospodarkę niskoemisyjną; wzywa do zapewnienia większej przejrzystości i ściślejszej kontroli parlamentarnej w odniesieniu do środków przeznaczonych dla Kosowa i apeluje do Komisji, aby lepiej monitorowała wykorzystanie funduszy UE i zgłaszała wszelkie przypadki niewłaściwego ich wydatkowania;

101. wzywa, aby fundusze w ramach IPA III oprócz projektów infrastrukturalnych były również skoncentrowane na trwających przemianach demokratycznych w Kosowie, zwłaszcza w świetle utrzymujących się problemów dotyczących klimatu inwestycyjnego, zdolności absorpcyjnych i norm środowiskowych w Kosowie;

102. apeluje, aby przyszły IPA III obejmował zarówno zachęty, jak i warunkowość; uważa, że kluczowe znaczenie ma wspieranie dalszego wzmacniania podstawowych wartości i dobrych rządów w ramach IPA III oraz przerwanie realizacji tego programu w przypadku systemowych zagrożeń dla interesów i wartości Unii; uważa, że zasada odwracalności procesu akcesyjnego w ramach odnowionej metodyki powinna również znaleźć wyraźne odzwierciedlenie w finansowaniu przedakcesyjnym; ponownie podkreśla, że skala wsparcia finansowego powinna być adekwatna do celu, jakim jest przyjęcie przez Kosowo europejskiej perspektywy;

o

o o

103. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji przewodniczącemu Rady Europejskiej, przewodniczącej Komisji, wiceprzewodniczącemu Komisji / wysokiemu przedstawicielowi Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, rządóm i parlamentom państw członkowskich oraz prezydentowi, rządowi i parlamentowi Kosowa.